

P-o-l-i-t-i-s-m-e-n

hämmar det enskilda initiativet och krymper människan

JAN GILLBERG

Vi har fått fler och fler som styr och ställer. Färre och färre som rör sig själva.

Människor som kan rå sig själva men som inte får göra det mår till slut dåligt. Blir dessa tillräckligt många, börjar hela samhället illa. Det är dit vi kommit i Sverige.

Detta att styra och ställa har blivit en vision – politismens vision.

Det handlar inte längre – inte i Sverige – om höger eller vänster. Precis som **Niklas Nordström** (1) – en av de unga – uttryckte det i DSM 4/96. Det handlar om politism av det ena eller andra slaget – med ett marknadsföringsbegrepp om ”produktivtationer”, variationer i dekoren men i grund samma chassi.

Men först och främst handlar det om vilken gruppering inom den politiska klassen som skall ha det demokratiskt tilldelade uppdraget att vara styrare och ställare – med ett annat marknadsföringsbegrepp om vilken ”försäljningskanal”, ICA eller Konsum.

På det sättet har demokratin blivit politismens själva fundament. Men det betyder också att går det illa för politismen så går det också illa för demokratin.

*****

Massarbetslösheten hotar samhällsbygget, förklarade dåvarande arbetsmarknadsministern **Anders Sundström** i den i fjol extrainsatta riksdagsdebatten i anledning av att uppemot miljonen arbetsflra svenskar inte har något riktigt jobb.

Därför skall arbetslösheten halveras före år 2000, har statsminister **Göran Persson** lovat.

I detta syfte inrättar staten fler och fler utbildningsplatser. Det är en ”gåva” så att de skall kunna känna sig ”sysselessatta”.

Och i årets extrainsatta riksdagsdebatt om den jämfört med i fjol ännu större arbetslösheten förklarar den nuvarande arbetsmarknadsministern **Margareta Winberg** att – citat - ”varje arbetslös skall få en egen handlingsplan”.

Det är årets ”gåva” från staten till de arbetslösa. Denna gång så att de skall kunna känna. Att det för var och en finns en av staten utarbetad plan på att de en gång skall kunna få känna sig ”sysselessatta”.

Detta är politism när politismen uppnått vägs ände.

*****

I Östeuropa fick människorna nog av politismen.

Inte heller där handlade det om höger eller vänster. Det handlade om ”aparatskji”, ”nomenklatura”, ”totalitarism”. Om man så vill både enklare och tydligare begrepp. Men mer än så. Det var levande av alla människor uppfattade begrepp som tillsammans utgjorde ett slags ideologiskt fundament för den folkliga motrörelse, som till slut bringade det mastodontbygge politismen skapat över ända.

Och så kunde det bli utan tillgång till vare sig ”fri press” eller ”fri TV”. Vad det ytterst handlade om var sprängkraften hos enskilda människors frihetssträvan.

*****

Vi har i synnerhet i Sverige föreställningar

om att avsaknaden av terror som repression gjort oss friare och öppnare i vår kritik än vad man var i Östeuropa.

Det är tveksamt om detta kan vara sant. I varje fall om man jämför exempelvis senare års chefredaktörer för det av den svenska staten toppfinansierade ”oppositionsorganet” med kämpande dissidenter alltifrån **Andrej Sacharov** till **György Kónrad**. Vilken himmelsvid skillnad! Som skillnaden mellan eld och vatten, mellan kämpande opposition och slätstruken anpassning.

Den som vill hämta inspiration till kritisk och inträngande analys av politismens väsen bör därför söka sådan inspiration i östeuropeisk dissidentlitteratur – inte i den med åren alltmer blasfemiska **SvD**.

Så här skrev Gyorgy Kónrad 1984 – således för 12 [i dag 30] år sedan – i sin bok ”Antipolitik”:

”Den delegerade, överlåtna, ställföreträdande makten, som tar långa slingrande omvägar runt allting har blivit ett alltmer tivelaktigt begrepp. Det tycks allt mindre motiverat att vuxna, välutbildade, kloka människor ska behöva avsäga sig sin beslutsförmåga och låta okända människor som knappast är skyldiga att avlägga räkenskap fatta beslut i sitt ställe. Det är som om de utsåg förmyndare åt sig själva.

Avstår jag från min frihet blir jag sjuk, en själ man kan hyra blir mörk och förvirrad. Den ena lögnen den andra med sig; efter

trekvarterssanningen kommer halvsanningen och sedan fjärdedelssanningen. I en kultur som tappat greppet, som alltför länge har slingrat sig hit och dit finns det till slut inte något att ställa lögnen mot. Självrensning är fördömd – det skadar vår mentala libido.

Eftersom politiken har översvämmat så gott som varje skrymsle i vår tillvaro önskar jag bara att denna flodvåg skall dra sig tillbaka. Vi borde depolitiserat vårt liv, befria det från politiken som från en rättinvasion. Vi måste befria våra enkla vardagliga angelägenheter från politikernas grötmyndighet. Jag vill att staten skall sköta sina egna angelägenheter och sköta dem bra. Den skall inte försöka sköta sådant som bara angår samhället och inte staten. På grundval av allt detta skulle jag vilja beskriva den demokratiska oppositionen i det statspolitiska samhället (1) inte som en politisk utan som en antipolitisk opposition. Dess viktigaste roll är att minska statens inflytande,

-----
Antipolitikern vill sätta på en sträng diet och fäster sig inte vid om han på grund därav blir kallad statsfientlig.

Antipolitik är att vägra godkänna den politiska klassens maktmonopol.”

*****

När man i dag talar om ”kommunister” i länder som Ryssland, Polen och Ungern syftar man på ”nationalistiska reformmotståndare”.

Politismen är i sin grundstruktur nationalistisk samtidigt som den motsätter sig en omvandling, förändring som hotar att frigöra människorna från ”institutionellt beroende”.

Och problem skall ständigt lösas genom politiska insatser. När det är politiken som givit upphov till problem med ytterligare politiska insatser. Därför genererar politismen ständigt mer politik. Mer att bestämma om för de som ”demokratiskt” legitimerat som styrare och ställare – politikerna och deras betrodda funktionärer.

Politismen följer sina egna lagar – oavsett om det gäller i Ungern, i något annat land eller i Sverige. Ibland är det lättare att upptäcka felet om man inte har dem alldeles in på sig.

*****

I DSM 4/95 presenterade jag ett förslag till omvandling och förnyelse för Sverige som gick ut på att låta alla som är födda 2970 eller senare växa in i ett successivt depolitiserat samhälle. (2)

Idén att låta omvandlingen och förnyelse utgå från dagens ungdomsorganisation är, att det är bland de unga omvandlingen och förnyelse lättast har att hämta den medströmskraft som krävs. De unga –

visar undersökningar – har både vilja och strävan att rå sig själva och det i vida större utsträckning än de äldre, som successivt anpassat sig till idén om allas vår välfärd som först som sist en politisk angelägenhet.

För att depolitiseringsen skall lyckas måste den utgå från människor, som ännu inte hunnit krympas i sina möjligheter till växt och utveckling och den måste hjälpas fram av enskilda människors ännu inte hämmade initiativkraft. Ytterst handlar depolitiseringsen om en strategisk reträtt från en alltmer ohållbar situation – ett försök att undvika ett den svenska samhällsutvecklingens Stalingrad.

(1) Den offentliga sektorn – politismens revir – i Sverige svarar i dag för 65 % av BNP. Därmed är Sverige per definition ett av världens mest statssocialiserade länder. Till skillnad från flertalet länder med statssocialistiska tendenser är det i Sverige inte främst företagandet utan den enskilda människans revir som övergått till att bli en politismens revir.

(2) Efter att av flera personer ha blivit uppmanad att presentera ett förslag till ”omvandling” skrev jag en debattartikel kallad ”Program för omvandling” avsedd för publicering på **DN Debatt** alternativt **SvD Brännpunkt**. Själv hade jag ingen illusion om att den skulle bli publicerad. Dessa debattföreläsningslever ju i skön dubios med det förhärskande och ett utifrån utvecklat och anpassat rollspel. Givetvis blev artikel refuserad av först **Mats Bergstrand** DN och sedan **Johnny Flodman**. Anm. Denna fotnotskommentar gjordes i anslutning till den här som omtryck publicerade artikeln.

www.dsm.nu

Äldre artiklar finns tillgängliga på DSM:s hemsida. Artiklarna är insorterade i ett antal ”bibliotek”. Detta är några av ”biblioteken”:

- **DSM-samtal**
- **Enpartistaten**
- **Estonia**
- **Gramscivänstern**
- **Ivar Kreuger**
- **Mediacensuren**
- **Politiska mord**
- **Samhällsupplösarna**
- **Välfärdsstaten mot vägs ände**
- **Värstingjournalistiken**